

Hol kommune

Arkivsaksnr.: 2021/6829-4
Saksbehandler: Torkil Bratberg
Dokk

Organisering- Hol fjelloppsyn

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
46/22	Formannskap	23.03.2022
31/22	Kommunestyre	31.03.2022

Rådmannens innstilling

Alternativ 1:

Hol kommune ønsker å videreføre sitt engasjement og sine forpliktelser i driften av Hol fjelloppsyn slik det gjøres i dag. Hol kommune ønsker å støtte videre drift av Hol fjelloppsyn som selvstendig organisasjon etter dagens modell og ansvarsfordeling. Kommunen vil fortsette å inngå avtaler med oppsynsmannskapet, utføre løpende utbetaling av lønn og kjøregodtgjørelser og sende årlige refusjonskrav til Hol fjelloppsyn.

Alternativ 2:

Hol kommune ønsker å gå videre med en omorganisering av Hol fjelloppsyn og ønsker å undersøke muligheten for å ta på seg ansvaret for oppsynsmannskapet. Hol kommune ønsker å opprette en referansegruppe fra interessenter/ lag/organisasjoner som kan ha innspill til oppgaver og videre drift, fortrinnsvis etter modell fra dagens styre av Hol fjelloppsyn. Det fremmes en ny sak for politisk avklaring der muligheter for en slik løsning og konsekvenser tydeliggjøres.

Alternativ 3:

Hol kommune mener det er behov for en oppsynsordning i kommunen. Hol kommune vil fortsette å støtte en oppsynsordning økonomisk med årlige tilskudd, men ønsker ikke å ha administrasjonen, oppdragsgiver- eller arbeidsgiveransvaret for mannskapet. Hol fjelloppsyn som selvstendig organisasjon oppfordres til å selv vurdere fremtidig organisering.

Alternativ 4:

Hol kommune mener det er behov for en oppsynsordning i kommunen, men ser med bakgrunn i henvendelse fra Hol fjelloppsyn at det er behov for å endre organiseringen. Administrasjonen bes fremme en sak til politisk behandling med en vurdering av et alternativ med fjelloppsyn underlagt Hol Fjellstyre. Det forutsettes at dette avklares med Hol fjellstyre.

Formannskap har behandla sak 46/2022 i møte den 23.03.2022

Behandling

Sigrd Simensen IIsøy (Sp) fremmet følgende omforent forslag:

Hol kommune ønsker å jobbe videre med alternativer for en omorganisering av Hol fjelloppsyn bl.a å undersøke muligheten for at kommunen tar på seg ansvaret for oppsynsmannskapet. Det opprettes en referansegruppe fra interessenter/ lag/organisasjoner som kan ha innspill til oppgaver og videre drift, fortrinnsvis etter modell fra dagens styre av Hol fjelloppsyn. Det forutsettes at Hol fjelloppsyn er aktivt involvert i prosessen. Det fremmes en ny sak for politisk avklaring der muligheter for en slik løsning og konsekvenser tydeliggjøres.

Votering:

Omforent forslag fremmet av Sigrd Simensen IIsøy (Sp) ble enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Henning Solhaug

Vedtak

Hol kommune ønsker å jobbe videre med alternativer for en omorganisering av Hol fjelloppsyn bl.a å undersøke muligheten for at kommunen tar på seg ansvaret for oppsynsmannskapet. Det opprettes en referansegruppe fra interessenter/ lag/organisasjoner som kan ha innspill til oppgaver og videre drift, fortrinnsvis etter modell fra dagens styre av Hol fjelloppsyn. Det forutsettes at Hol fjelloppsyn er aktivt involvert i prosessen. Det fremmes en ny sak for politisk avklaring der muligheter for en slik løsning og konsekvenser tydeliggjøres.

Kommunestyre har behandla sak 31/2022 i møte den 31.03.2022

Behandling

Saksordfører: Henning Solhaug

Runar Tufto (Sp) stilte spørsmål om inhabilitet, da han selv er part i saken, jfr Fvl § 6 a.

Runar Tufto (Sp) fratrådte møte kl 17.26, og Ole Øvrejorde (Sp) tiltrådte møte kl 17:26

Runar Tufto (Sp) direkte inhabil etter Fvl § 6 a.

Ole Øvrejorde (Sp) forlot møtet etter behandlingen av denne saken og Runar Tufto (Sp) tiltrådte møte kl 17.36

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Hol kommune ønsker å jobbe videre med alternativer for en omorganisering av Hol fjelloppsyn bl.a å undersøke muligheten for at kommunen tar på seg ansvaret for oppsynsmannskapet. Det opprettes en referansegruppe fra interessenter/lag/organisasjoner som kan ha innspill til oppgaver og videre drift, fortrinnsvis etter modell fra dagens styre av Hol fjelloppsyn. Det forutsettes at Hol fjelloppsyn er aktivt involvert i prosessen. Det fremmes en ny sak for politisk avklaring der muligheter for en slik løsning og konsekvenser tydeliggjøres.

Saken avgjøres av

Formannskapet innstiller til kommunestyret, som fatter endelig vedtak.

Vedlegg

Brev fra Hol fjelloppsyn

Møtereferat- Hol fjelloppsyn- Organisering- 16.11.2021

Oversendelse av ombudsmannens uttale- spørsmål og fallviltmannskapet i Hol kommune er oppdragstakere eller arbeidstakere

Møtereferat- Hol fjelloppsyn- 18.10.2019

Dokument i saken

Brev fra Hol fjelloppsyn

Møtereferat- Hol fjelloppsyn- Organisering- 16.11.2021

Oversendelse av ombudsmannens uttale- spørsmål og fallviltmannskapet i Hol kommune er oppdragstakere eller arbeidstakere

Møtereferat- Hol fjelloppsyn- 18.10.2019

Saksopplysninger

Formannskapet i Hol kommune oppnevnte i -92 en nemnd som skulle utarbeide retningslinjer for ett samarbeid med utmarksoppsyn. Nemnda innstilte på en modell der kommunen utførte oppsynet og at interessenter skulle yte tilskudd til kommunen. Modellen reiste noen spørsmål om kommunens rolle som arbeidsgiver, og hvilke funksjoner styret skulle ha. Kommunestyret vedtok formannskapets innstilling til vedtak:

Kommunestyret går inn for at Hol kommune tar på seg arbeidsgiveransvaret engasjementstillinger (4 stk.) tilsluttet Hol fjelloppsyn. Kommunen gir i 1993 tilskudd til motorferdseloppsyn og tilskudd til jakt- og fiskeoppsyn, (totalt kr 45 000,-).

Kommunestyret går inn for at disse midler stilles til disposisjon for Hol fjelloppsyn på 1993 nivå.

Det må avklares året før hvor stort samlet tilskudd de forskjellige grunneierorganisasjoner/lag tilfører Hol fjelloppsyn. Ut ifra det blir størrelsen på aktiviteten i Hol fjelloppsyn året etter bestemt.

Kommunestyret oppnevner følgende gruppe som får i oppdrag å utarbeide detaljerte planer hvordan oppsynet skal organiseres, samt forhandle frem avtaler med grunneierlag:

...

Hol fjelloppsyn ble da vedtatt ledet av et styre på 5 (6) personer, med representanter for grunneierlagene i vestre og østre dalføre, de lokale jeger- og fiskerforeninger, politiet og fjellstyret. Daglig oppsynsledelse samt sekretær/saksbehandlingsfunksjon ble utført av kommunens utmarkstekniker. Det ble inngått årlige oppdragsavtaler med oppsynspersonell. Kommunen stod for lønnsutbetaling og dekning av utgifter igjennom

året. Ved årsavslutning sendte kommunen samlet refusjonskrav til Hol fjelloppsyn. Disse ansvarsforholdene har ikke vært politisk avklart. Hol fjelloppsyn besto slik frem til 2012.

I 2012 ble ordningen endret til at Hol fjelloppsyn administrerer og tilrettelegger selv med egen oppsynsleder. Hol kommune har fortsatt med inngåelse av årlige oppdragsavtaler, utbetaling av lønn, kjøregodtgjørelse og utsendelse av refusjonskrav ved årsslutt. I vedlagte brev fra Hol fjelloppsyn påpekes det at denne endringen ikke førte til økning i kommunens tilskudd til Hol fjelloppsyn eller ble politisk behandlet. Under kommunens behandling av budsjett for 2018 ble kommunens tilskudd til Hol fjelloppsyn økt til kr 100 000, og har vært det siden da.

Hol kommune har i dag oppdragsgiveransvaret for fjelloppsynet, men lag, organisasjoner, grunneiere og foreninger med utmarksinteresser bidrar økonomisk i oppsynsordningen. Hol fjelloppsyn er i dag en selvstendig organisasjon med eget styre. Hol fjelloppsyn fører kontroll med bestemmelsene gitt i eller i medhold av frilufsloven, naturmangfoldloven, motorferdselloven, viltloven, lakse- og innlandsfiskekloven, forurensningsloven og hundeloven. Hol Fjelloppsyn fører også tilsyn og kontroll av privatrettslig karakter. Det vil blant annet si kontroll av gyldig fiskekort, jaktkort og trening av hund, kontroll av veiavgift, samt tilsyn av beitedyr. Oppgavene er i dag dermed en blanding av offentlig-, og privatrettslig art.

Hol kommunes ulike roller i arbeidet med fjelloppsynet kan kort oppsummeres slik:

Oppdragsgiveransvar

- Lønn/godtgjørelser
- Oppdragsavtaler/ vilkår
- Forsikring
- Administrasjon

Tilskuddspart

- Gir tilskudd til fjelloppsynet på lik linje som andre bidragsytere. Har en forventning til hva som gjøres og hvordan det gjennomføres.

Offentligrettslig part (samarbeidspartner innenfor ulike fagområder)

- Oppsyn, vilt, jakt/fiske
- Motorferdsel
- Verneområder
- Beitebruk

Økonomiske konsekvenser

I dag yter kommunen et tilskudd på kr 100 000 i året, samt at det utføres en del administrative oppgaver knyttet til oppdragsavtalene, timelister, reiseregninger o.l. Utgiftene, som i hovedsak består av lønnskostnader og kjøregodtgjørelser, sendes det refusjonskrav til Hol fjelloppsyn for. Disse kostandene dekkes dermed av organisasjonen selv. De økonomiske konsekvensene avhenger av hvilken form for organisering eller involvering kommunen går for og hvordan en velger å forholde seg til Hol fjelloppsyn som

selvstendig organisasjon. Denne saken fremmes som en politisk avklaring på kommunens rolle. hvordan kommunen skal arbeide med saken videre og har dermed ikke direkte økonomisk virkning.

Vurdering

Denne saken fremmes for å få en avklaring på Hol kommunes involvering i hvordan Hol fjelloppsyn skal organiseres fremover og hvilke oppgaver og ansvar kommunen skal ha i den forbindelse. På bakgrunn av hva en kommer frem til av organisering bør det deretter gjøres en vurdering av det konkrete oppdrags- eller arbeidsforholdet til mannskapet. For å gjøre en vurdering av dette forholdet må det først fastsettes en organisering og plasseres ansvar dette kan vurderes ut ifra. Det gjøres dermed ingen videre vurdering av oppdragsforhold/arbeidsforhold i denne saken slik Hol fjelloppsyn oppfordrer til i sin henvendelse.

Det er en rekke ulike måter å organisere en lokal oppsynsordning på. Hol fjelloppsyn har i sin henvendelse ønsket en større grad av involvering fra kommunen, med en løsning med kommunalt fast ansatt oppsynsleder i en deltidsstilling. Det er ikke skissert noen andre endringer i organisering. Det legges dermed til grunn at forslaget innebærer at Hol fjelloppsyn fortsetter som en egen organisasjon med et eget styre, men at oppsynsleder ansettes i kommunen i en fast delstilling. Hol fjelloppsyn består da som en selvstendig organisasjon, men med kommunalt ansatt oppsynsledelse som rapporterer til styret.

Det vurderes til at en løsning der kommunalt ansatte arbeider for et eksternt styre er uheldig med tanke på kommunens personal-/ arbeidsgiveransvar og daglig oppfølging av arbeidstakere. Denne organiseringen vil også være noe mer kostbar enn dagens løsning, med lønn og sosiale kostnader. Om en legger til grunn dagens løsning vil dette være kostnader som kommunen vil kreve refundert fra Hol fjelloppsyn. Fordelen med en slik løsning vil være større sikkerhet og forutsigbarhet i arbeidsforholdet for oppsynsledelsen. Utover dette ser en ikke at en slik endring vil gi andre fordeler. Dette vil kreve mer oppfølging og legge mer av ansvaret på Hol kommune i arbeidet med oppsynet sammenlignet med slik det er i dag. Videre er det noe usikkert i hvilken grad andre interessenter vil opprettholde sine bidrag og sin involvering dersom kommunen engasjerer seg ytterligere og går inn som arbeidsgiver.

Et annet alternativ er at kommunen engasjerer seg ytterligere, med en kommunal oppsynsordning. Altså kommunalt ansatte/ oppdragstakere som utfører oppsyn på oppdrag fra Hol kommune og ikke et eksternt styre. En kan da involvere andre interessenter i en form for referansegruppe, men ikke i form av et eksternt styre slik det er i dag. Fordelen vil være større forutsigbarhet, klarere ansvarsforhold og en mer omfattende oppfølging av mannskapet. En slik løsning vil innebære at kommunen øker engasjementet og ansvaret for oppsynsordningen ytterligere, og vil kunne forventes å føre til mindre bidrag og engasjement fra andre interessenter og bidragsytere. En må forvente at kostnadene med en slik løsning vil øke, samt ressursbruk på oppfølging av mannskap. Eventuelt må aktiviteten reduseres tilsvarende for å holde dagens kostnadsnivå.

En annen mulig løsning er at Hol kommune ikke lengre tar ansvaret for oppdragsavtaler, administrasjon med lønn og reiseregninger osv. Altså at kommunen forholder seg til Hol

fjelloppsyn som en selvstendig organisasjon, og at det bevilges et årlig tilskudd, uten kommunal administrasjon. Dette vil gi organisasjonen betydelig økte ansvarsoppgaver sammenlignet med i dag, og det kan stilles spørsmål ved om organisasjonen er i stand til å håndtere dette. Bakgrunnen for henvendelsen fra Hol fjelloppsyn er nettopp at arbeidsmengden er økende og at det ikke er ønskelig å fortsette med dagens organisering. Et forslag om å videreutvikle Hol fjelloppsyn som en selvstendig organisasjon ble tatt opp i et møte mellom Hol kommune og Hol fjelloppsyn. Møtereferatet er vedlagt i saken. Hol fjelloppsyns vurdering av dette alternativet er at en slik løsning fordrer at organisasjonen har økonomi og forutsigbarhet nok til å kunne ansette noen i en fast stilling i en større stillingsprosent, og sikkerhet nok til å kunne beholde stillingen over flere år. Hol fjelloppsyn frykter også at det med en slik løsning vil være vanskelig å rekruttere mannskap og sikre drift med små stillingsbrøker.

Hol fjelloppsyn slik det drives i dag er en særegen ordning i Hol kommune. I utgangspunktet er fjelloppsynet (jobbtittel) ansatte i de lokale fjellstyrene, sekretær og feltpersonell. Fjelloppsynet er da ansatt og underlagt det enkelte fjellstyre, dette følger av fjelloven. Fjelloppsyn er som regel tildelt begrenset politimyndighet, og er ved utøvelse av denne myndighet underlagt politiet. Norges fjellstyresamband er arbeidsgiverorganisasjonen og fremforhandler sentrale avtaler de ulike fjellstyrene kan benytte seg av, det være seg tjenestekjøp, innkjøpsavtaler eller tariffavtaler. Fjelloppsynets oppgaver etter fjelloven begrenser seg i utgangspunktet til statsallmenningene, men med fjellstyrets samtykke kan fjelloppsynet også påta seg oppdrag for andre som går utover det saklige og/eller geografiske virkeområdet til fjellstyret. For eksempel arbeid for SNO, kommuner og grunneierlag. Det er flere eksempler på dette der fjelloppsyn tar på seg oppdrag for andre, eller utenfor statsallmenning for å sikre økonomi til å kunne ansette personell på fulltid eller i større stillingsbrøker enn en ellers kunne gjort. Dette vurderes også å kunne være en løsning for å ha en oppsynstjeneste i Hol.

Det understrekes at uavhengig av hvilken løsning Hol kommune ønsker å gå for, vil det være avhengig av en videre prosess og dialog med Hol fjelloppsyn og eventuelt Hol fjellstyre. Saken fremmes for å få en avklaring på hvilken retning kommunen ønsker for det videre arbeidet, og ikke som en endelig avklaring på fremtidig oppsynsordning i Hol kommune.